

Kənan Kərimzadə
Təhsil Tələbə Krediti Fondunun Himayəçilik Şurasının sədri,
elm və təhsil nazirinin müavini

Təhsil Tələbə Krediti Fondunun fəaliyyətə başlamasından 4 il ötür. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin müvafiq Fərmanı ilə yaradılan Fondun fəaliyyətinin əsas məqsədi aztəminatlı ailələrdən olan şəxslərin təhsilə əlçatanlığını təmin etmək, gənclərimizin ali, orta ixtisas və peşə təhsilinə çıxışını asanlaşdırmaq, təhsil haqqını ödəmək üçün maliyyə imkanları məhdud olan ailələrə - tələbələrə dövlət tərəfindən sosial dəstəyi təmin edərək hər kəsə təhsil almaqda bərabər imkanlar yaratmaq və təhsilin əhatə dairəsinin genişləndirməkdir. Ötən ödərd il ərzində Fond təhsilin maliyyələşməsində yeni yanaşmanın formalaşmasına təkan verib.

4 ildə 70 mindən çox təhsil tələbə krediti rəsmiləşdirilib

Fondun müraciət və rəsmiləşmə göstəricilərinin təhlili göstərir ki, həm müraciət edənlərin sayı, həm də rəsmiləşdirilən təhsil tələbə krediti müqavilələrinin həcmi hər il müsbət dinamika ilə artıb. Bu, təhsil tələbə kreditinə olan maraq və ictimai inamın artmasının göstəricisidir. Bu artım həm Fondun təqdim etdiyi kredit mexanizminə olan etimadın möhkəmləndiyini, həm də təhsil tələbə kreditinin alternativ maliyyələşmə alətinə çevrildiyini sübut edir.

TTK: Müraciət və rəsmiləşmə üzrə

Müraciət sayı: 86 239 Rəsmiləşmə sayı: 70 393

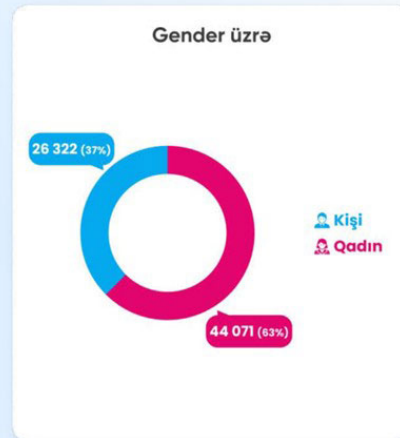
Sosial istiqamət üzrə nəticələr

Fondun fəaliyyəti dövründə rəsmiləşdirilmiş təhsil tələbə kreditlərinin struktur təhlili kredit mexanizminin həm sosial yönümlülüyünü, həm də kütləvi əhatəliliyini göstərir. Ümumi **70 mindən çox** rəsmiləşdirilmiş təhsil tələbə krediti müqaviləsinin təxminən **46 mini (65%) standart, 24 mini isə (35%) sosial kreditdir**. Bu bölgü bir tərəfdən sosial həssas qrupların ali, orta ixtisas və peşə təhsilinə çıxışının təmin edildiyini, digər tərəfdən isə mexanizmin geniş tələbə kütləsi üçün əlçatan maliyyə alətinə çevrildiyini nümayiş etdirir.

Qızların təhsilə cəlbində Fondun rolu

Bağlanmış müqavilələrin **63%-i** qadın tələbələrin payına düşür. Bu statistika təkcə gender bölgüsü deyil, eyni zamanda təhsil tələbə kreditinin qadınların iqtisadi və sosial həyatda aktivləşməsində oynadığı əhəmiyyətli rolunu vurğulayır. Qadınların ümumi rəqəmlərdə yüksək paya malik olması təhsil tələbə kreditinin gender mövzusunun təşviqi baxımından mühüm sosial alətə çevrildiyini və xüsusilə qadınların təhsilə çıxışının maliyyə baxımından dəstəkləndiyini göstərir.

TTK: Növlər və gender üzrə rəsmiləşmə

Sosial TTK

24 437

35%

Standart TTK

45 956

65%

CƏMI

70 393

100%

Rəsmiləşmiş müraciətlər

Kişi

26 322

37%

Qadın

44 071

63%

Təhsil tələbə kreditindən yararlanan eyni ailənin üzvləri

1 711 711 ailənin eyni anda bir neçə övladı təhsil kreditindən yararlanıb. Bu ailələrdə ümumilikdə 3 469 tələbə təhsil alır və bu göstərir ki, təhsil tələbə krediti ailələrin təhsil xərci yükünün azaldılmasında, xüsusilə eyni ailədən olan bir neçə tələbənin təhsil almasının iqtisadi baxımdan təmin edilməsində mühüm rol oynayır.

TTK: Eyni ailədə iki və daha artıq rəsmiləşmə

1 667 Ailə

*Ailədə 2 tələbə

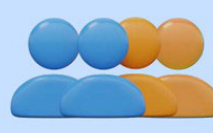
3 334 tələbə

41 Ailə

*Ailədə 3 tələbə

123 tələbə

3 Ailə

*Ailədə 4 tələbə

12 tələbə

Sosial TTK

1 461 tələbə

Standart TTK

2 008 tələbə

CƏMI

1 711 ailə

3 469 tələbə

Regional əhatəlilik və təhsilə bərabər çıxış

Fond fəaliyyət göstərdiyi dövr ərzində yalnız iri şəhərləri deyil, respublikanın bütün iqtisadi rayonlarını əhatə edən inklüziv maliyyə mexanizminə çevrilib.

Təhsil tələbə kreditləri vasitəsilə ən ucqar kənd və qəsəbələrımızdə yaşayan gənclərimiz də ali, orta ixtisas və peşə təhsili almaq imkanı əldə edib, ailələrinin maliyyə imkanlarından asılı olmayaraq onların təhsilə çıxışı təmin olunub. Bu mexanizmi xüsusilə regionlarda yaşayan və təhsil haqqı səbəbindən ali məktəblərə qəbul olduqdan sonra təhsilini davam etdirməkdə çətinlik çəkən tələbələr üçün real dəstək alətinə çevrilib.

Rəqəmsal əlçatanlıq və idarəetmədə səmərəlilik

TTK-nin bütün müraciət və idarəetmə prosesi tam elektronlaşdırılıb. Bu, bir tərəfdən şəffaflığı artırıb, digər tərəfdən isə müraciət prosesini ölkənin ən ucqar kəndində yaşayan tələbələr üçün belə əlçatanı edib. Elektron platformada hər bir tələbənin şəxsi kabinet, müraciət statusları və ödəniş cədvəlləri aydın şəkildə əks olunur.

Akademik uğura tətbiq edilən güzəştlər

Fond tərəfindən məzun olmuş tələbələr üçün geri ödəniş mərhələsində müvafiq tələblərə uyğun olaraq sosialyönümlü güzəşt mexanizmləri tətbiq edilib. Tələbələrin akademik göstəriciləri nəzərə alınmaqla kreditlərin bir hissəsi faizdən azad edilib, eyni zamanda əlaç tələbələrin isə əldiyə vəsaitin bir hissəsi bağışlanıb. İndiyədək TTK almış məzunların təxmini **761 min manata yaxın** vəsaiti akademik uğurlarına görə bağışlanılıb.

Faizsiz mexanizm çərçivəsində **12 mindən çox kredit** müqaviləsi üzrə ümumilikdə **12 milyon manatdan artıq vəsait** faiz tətbiq edilmədən hesablanıb. Bu kreditlərin **64 %-i sosial, 36 %-i isə standart** kreditlərdən ibarət olub ki, bu da sosial kreditlərin məzun mərhələsində daha geniş güzəşt imkanlarına malik olduğunu göstərir.

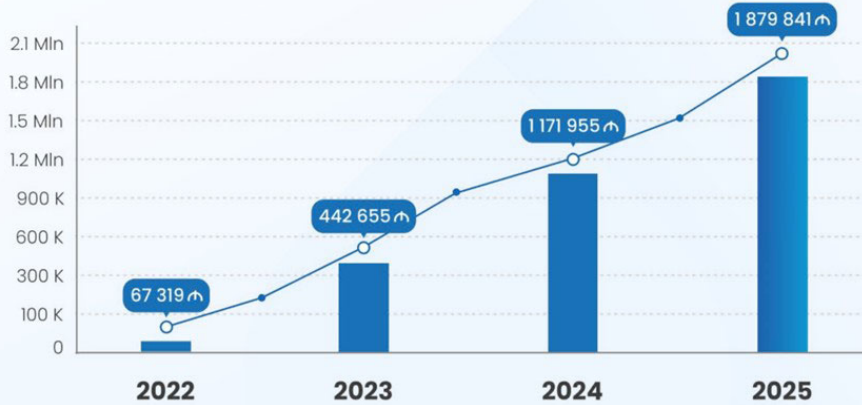
Bununla yanaşı, məzunlara borcun qismən bağışlanması mexanizmi də tətbiq edilib. Standart TTK üzrə **1 700-ə yaxın** müqaviləyə **25 %** güzəşt tətbiq olunaraq **383 min manatdan çox**, Sosial TTK üzrə isə **680-dən** çox müqaviləyə **50 %** güzəşt tətbiq edilərək təxminən **377 min manatdan** artıq vəsait bağışlanılıb. Ümumilikdə güzəşt mexanizmləri hesabına təxminən **7761 min manata yaxın** məbləğdən maliyyə yükü tələbələr üzərindən götürülüb.

Geri ödənişlər

Təhsil Tələbə Krediti Fondu üzrə geri ödəniş mexanizmi mərhələli şəkildə həyata keçirilir və bu mexanizm hər tədris ilinin sonunda məzun olan tələbələr sayı ilə birbaşa əlaqəlidir. Bu günədək **7 mindən çox** tələbənin geri ödəniş dövrü başlanıb ki, bu da Fondun fəaliyyətə başladığı dövrdən etibarən formalaşan məzun axınının nəticəsidir.

Hər yeni tədris ilinin sonunda məzun olan tələbələr arasında geri ödəniş mərhələsinə keçən tələbələr olur ki, bu da geri yığımların həcmində artmasına səbəb olub.

Geri ödənilmiş məbləğ

CƏMI
3 561 589

İllər illərə üzrə geri ödənilmiş məbləğlərinə dinamikası bu artımı aydın şəkildə əks etdirir. Məzunların əmək bazarına inteqrasiyası və geri ödənişə cəlb olunması genişləndikcə yığımların həcmi əhəmiyyətli dərəcədə yüksəlib. Ümumilikdə, geri ödənişlər üzrə müşahidə olunan müsbət dinamika kredit mexanizminin dayanıqlı qurulduğunu, məzunların böyük hissəsinin əmək bazarına daxil olaraq öhdəliklərini yerinə yetirdiyini və təhsil tələbə kreditlərinin uzunmüddətli maliyyə dövrüyyəsi yaradan effektiv alətə çevrildiyini göstərir.

Təhsilə çıxışı təmin edən strateji vasitə

Fondun təcrübəsi göstərdi ki, sosial və iqtisadi alətləri vəhdətilə təhsilin maliyyələşdirilməsində yeni bir model formalaşdırmaq mümkündür. Əmək bazarının tələblərinə uyğun sahələr üzrə xüsusi güzəştli kredit paketlərinin tətbiqi, tələbələrə məşğulluqna dəstək mexanizmlərinin inteqrasiyası da gələcək prioritetlər sırasındadır.

Təhsil Tələbə Krediti Fondu yalnız maliyyə dəstəyi institutu deyil, minlərlə gəncin və ailələrin, gələcək nəsillərin təhsilə çıxışını təmin edən, sosial rifaha və bərabərliyə aparan strateji bir vasitədir.

Bu nəticələr göstərir ki, dövlətimizin təhsil sahəsindəki sosial yönümlü, təhsildə əhatəliliyin artırılması siyasəti öz bəhrəsini verir və Fondun təhsil siyasətinin həyata keçirilməsində uğurlu alətlərdən birinə çevrilib.

Tələbə Krediti Fondunun rəhbərliyinə və bütün əməkdaşlarına təşəkkür edir, uğurları münasibətilə təbrik edir, fəaliyyətlərində uğurlar, davamlı inkişaf və nailiyyətlər arzulayıram.